



Inriktning för Utbildningsgruppen 2010

Verksamhet och framtidsperspektiv



Inriktning för Utbildningsgruppen 2010

Styrgruppens roll

Utbildningsgruppen är GRs politiska styrgrupp för regiongemensamma satsningar på det livslånga lärandets område. Utbildningsgruppen utses av Förbundsfullmäktige och har myndighetsuppgifter för medlemskommunernas räkning. Vissa av Utbildningsgruppens verksamhetsdelar är fastställda i förbundsordningen, andra regleras i avtal, överenskommelser och avsiktsförklaringar.

Visionen, beskriven nedan, rymmer två utmaningar, dels gemensamma satsningar i syfte att utveckla lärmiljöer och pedagogisk kompetens hos de utbildningsverksamma i medlemskommunerna, dels arbetet med att skapa ett så öppet utbildningslandskap som möjligt.

Den pedagogiska utmaningen återfinns i förbundsordningen, men också i avtal som reglerar samverkan kring läromedelssamordning, ledares och medarbetares kompetensutveckling, skola / arbetslivskontakter samt avseende kostnads- och kvalitetsjämförelser.

Även arbetet med att skapa det öppna utbildningslandskapet är accentuerat i förbundsordningen. Regionala samverkansavtal finns för gymnasieskola, gymnasiesärskola, naturbruksgymnasium och vuxenutbildning. Överenskommelser kring interkommunala ersättningar finns för samtliga de skolformer som kommunerna ansvarar för.

Utbildningsgruppens verksamhet legitimeras i första hand av det myndighetsuppdrag som medlemskommunerna delegerat liksom i avtal, överenskommelser och avsiktsförklaringar huvudsakligen GR och GRs medlemskommuner emellan. Den förstärks ytterligare genom omfattande samarbete mellan GR och andra viktiga samhällsaktörer såsom universitet och högskola, arbetsmarknadens organisationer och statliga myndigheter med bäring mot utbildningsområdet.

Vision – inriktning

Visionen för Utbildningsgruppens arbete är att den studerandes behov och önskemål skall sättas i främsta rummet, att den som studerar skall ha stor frihet att, i progressiva och spännande lärmiljöer av mycket god standard, utveckla sina kunskaper och insikter, utan hänsyn till begränsningar av t.ex. geografisk, administrativ, social och kulturell art.

Visionen skall ses mot bakgrund av att satsningar på utbildning och kompetensutveckling, på det livslånga lärandet, är den enskilt viktigaste framgångsfaktorn för en region / ett land. Det s.k. humankapitalet och dess gynnsamma utveckling är centralt i skapandet av hållbart välstånd. Regioner som har en välutbildad befolkning är attraktiva, drar till sig investeringar och växer och utvecklas därmed snabbt. Regioner av detta slag har också större förutsättningar att möta krav på omställning, flexibilitet, interorganisatorisk samverkan såväl som att hantera utmaningar som segregation, mångfaldens möjligheter och demokratins utveckling.

En stor utmaning för framtiden är att etablera utbildningssystem som väl möter vardags- och arbetslivets krav och som fångar upp alla växande och vuxna, intresserar dem för livslångt lärande och på så sätt bidrar till att göra människor rustade för livet. Utbildningsinvesteringar är kvalificerade och kostnadskrävande satsningar, där regional samverkan inom utbildningssystemen bidrar till att skapa högre kvalitet till lägre kostnad. Vid sidan av ett tillväxtfrämjande perspektiv bidrar investeringar i livslångt lärande också till människors möjligheter att leva ett rikt liv i en levande demokrati. De utgör en grundförutsättning för aktivt deltagande i samhällsutvecklingen. I ett föränderligt samhälls- och arbetsliv är det livslånga lärandet en avgörande jämlikhetsfråga.

”Gemensamma satsningar på livslångt lärande är en garant för medborgarkraft, bärkraft, konkurrenskraft, för fortsatt utveckling av ett demokratiskt samhälle”,
(Utbildningsgruppen - Inriktning 2009).

Med detta som utgångspunkt har GR etablerat en för landet unik samverkan på utbildningsområdet, vilken idag inbegriper alla skolformer - från förskola till vuxenutbildning. En verksamhet som i flertalet medlemskommuner utgör över 50% av den samlade omsättningen. Ca 210 000 studerande i alla åldrar, uppemot 20 000 lärare och drygt 1 000 skollära omfattas av samarbetet.

Mål

Utbildningsgruppens vision inrymmer dels ett pedagogiskt perspektiv, dels ett som skall verka för ett öppet utbildningslandskap.

Mål för den pedagogiska verksamheten inom Utbildningsgruppens ram

- Inom de verksamhetsfält av sambrukskaraktär som Utbildningsgruppen ansvarar för, idag läromedelsförsörjning, skola-arbetslivskontakter, nätverkande samt yrkesverksammas kompetensutveckling, ska Utbildningsgruppen vara den ledande aktören i GRs medlemskommuner.
- 100% av brukarna av detta utbud skall instämma i de två av sammantaget fyra mest positiva bedömningarna av verksamheten, vilken fortlöpande följs upp i bl.a. brukarenkäter.
- Verksamheterna skall omfatta samtliga skolformer, från förskola till vuxnas lärande, såväl kommunala som enskilda respektive fristående aktörer.
- Verksamheten skall medverka i minst ett större internationellt forskningsprojekt inom det utbildningsvetenskapliga forskningsfältet.
- Inom den delen av det pedagogiska sambruksutbudet som erbjuds direkt till eleverna skall behovsfokuseringen och, som en följd av detta, den direkta elevantvändningen av GRs utbud öka.
- Hela det pedagogiska utbudet skall kännetecknas;
 - av rationalitet exv. genom nyttjande av digital teknik i alla relevanta led,
 - av brukarfokus genom att vara helt behovsstyrt samt
 - av framsynthet och utvecklingskraft till stöd för elevernas och skolornas utveckling.

Mål för Utbildningsgruppens arbete med det öppna utbildningslandskapet

- Långsiktiga samverkansavtal avseende förskola samt vuxnas lärande skall slutas.
- Samverkansavtalen på gymnasie- och gymnasiesärskoleområdet skall förnyas.

Generella mål för Utbildningsgruppens arbete

- Utbildningsgruppen skall vara ledande i landet avseende samverkan på utbildningsområdet både avseende bredd och djup innebärande de mest långtgående samverkansavtalen och omfattande störst antal elever / studerande.
- Arbetet skall biträda kommunerna på ett sådant sätt att högsta kvalitet och bästa kostnadseffektivitet åstadkommes i jämförelse med de andra två storstadsregionerna. Som en följd av detta skall medlemskommunerna ha
 - Högst genomsnittligt meritvärde efter utgången grundskola.
 - Högst andel behöriga elever till gymnasieskolan.
 - Högst andel elever som är behöriga till universitet och högskola.
 - Lägst kostnad för ungdomsskoleverksamheten och för vuxnas lärande.

- Den bärande idén är att nyttja hela regionens kapacitet av utbildningsresurser och att därigenom optimera de kommunala utbildningssatsningarna ur både ett ekonomiskt och ur ett kvalitetsutvecklingsperspektiv. Metoder för kvalitetsmätning och kvalitetsjämförelser skall utvecklas ytterligare.

Strategier

För att nå de av Utbildningsgruppen fastställda målen krävs stora insatser lokalt, kommunalt och regionalt. Den samverkan som GR etablerat på skol-/utbildningsområdet grundas på att den ger kommunerna och regionen uppenbara mervärden och därmed tjänar de regionalpolitiska målens syften.

– *Skalfördelar – en arena för sambruk.*

Regionen som helhet utgör ett större underlag än varje enskild kommun för att ge bredd, djup och kvalitet i olika former av service till regionens utbildningsanordnare. Här intar satsningar till stöd för skolutveckling och pedagogisk utveckling en särställning. Detta mot bakgrund av den vikt som måste läggas vid en ny syn på lärande för att angivna visioner och mål skall kunna infrias.

– *Katalysator – ett forum för kunskaps-, idé- och erfarenhetsutbyte*

Spjutspetskunnande och goda exempel i enskilda kommuner kan i det regionala samarbetet göras tillgängliga för övriga kommuner i regionen. Av central betydelse på detta område är dialogen i GRs nätverk kring skolans kvalitetsutveckling, ett av flera verkningsfulla redskap i arbetet för att utveckla regionens skolor.

– *Regional styrka – en plattform för gemensamt agerande*

Då kommunerna har gemensamma intressen att bevaka i utbildningsfrågor, ger regionens samlade tyngd större genomslag mot omvärlden än vad kommunen skulle kunna åstadkomma genom enskilt agerande. Här intar Utbildningsgruppens roll som remissinstans en särställning. Gruppens engagemang i lärarutbildningsfrågan är ett annat exempel.

I syfte att få god utväxling och effektivitet när det gäller regionala insatser på utbildningsområdet har följande arbetsformer utarbetats och fastställts:

– Utvecklingsarbete och interkommunalt sambruk bedrivs helt integrerat. Detta innebär att det finns dels ett utvecklingsuppdrag, dels ett löpande, efterfrågestyrt serviceuppdrag, båda till kontinuerligt stöd för skolornas vardagsverksamhet.

– Vid sidan av den fortlöpande kompetensutveckling som detta skapar såväl bland de tjänstemän som är kopplade till Utbildningsgruppens verksamhet som bland de tusentals kommunmedarbetare som deltar i det regionala samarbetet, så ger modellen en klok finansieringslösning, där de största intäkterna utgörs av ersättning för ett gemensamt utbud som ställs till medlemskommunernas förfogande. Härav följer att den generella delen av medlemsavgiften uppgår till knappt 10 % av den totala omsättningen.

– En strategi för hur medlemskommunernas politiker och tjänstemän skall samagera har utvecklats, där roll- och ansvarsfördelning mellan politiker och tjänstemän är tydlig, såväl på GR som mellan medlemskommunernas tjänstemän och dess politiker.

– Utbildningsgruppens arbete sker ofta i interorganisatorisk samverkan med andra huvudmän och samarbetspartners. Vid sidan av detta samarbete är de nätverk och arbetsgrupper som etablerats av central betydelse för genomförandet av de regionalpolitiska utbildningsmålen och i arbetet med att realisera den inriktning som fastställs årligen.

När det gäller både samverkan med andra organisationer och nätverksarbetet kan rationalitetsvinster noteras. Samverkanspartners och nätverk besitter kunskaper och kompetenser, har idéer och erfarenheter som är av stort värde i Utbildningsgruppens arbete, vars insats i många sammanhang blir att svara för processer, nätverksorganisering, kontaktverksamhet etc.

Samverkanspartners och nätverk bidrar med den specialistkompetens som erfordras för att nå uppsatta mål och gör samtidigt Utbildningsgruppens arbete väl förankrat i såväl medlemskommuner som i det omgivande samhället. Det bidrar vidare till den flexibilitet som är nödvändig för att säkerställa en beredskap avseende de uppdrag och aktiviteter som tillkommer i uppkomna situationer och med kort varsel.

- Utbildningsgruppen syns genom att verka och arbetar för djup, bred och framförallt långsiktigt hållbar förankring såväl bland politiker som tjänstemän i de 13 medlemskommunerna. Insikten att konkreta resultat i både utvecklings- och sambruksperspektivet är den säkraste vägen att nå den legitimitet som förutsätts för att politiskt styra en interkommunal samverkan 13 kommuner emellan är ett centralt inslag i Utbildningsgruppens arbete.

Aktiviteter och löpande verksamhet

Utbildningsgruppens aktiviteter och löpande verksamhet finns mer utförligt redovisade i olika underlag på www.grkom.se/utbildning2010.

Inom ramen för detta löpande arbete pekar Utbildningsgruppen ut nedanstående satsningsområden som särskilt viktiga 2010. Aktiviteterna skall bidra till en gynnsam pedagogisk utveckling för de elever / studerande som bor i GRs 13 medlemskommuner. De skall också stimulera aktiviteter i syfte att skapa ett så öppet utbildningslandskap som möjligt och på så vis sammantaget stödja arbetet med att verka i riktning mot Utbildningsgruppens vision.

Pedagogisk utveckling

När det gäller pedagogisk utveckling betonas vikten av;

- **att fortsatt utveckla läromedels servicen** till lärare och elever, och därmed erbjuda än mer generös åtkomst,
- att bidra till att ge överblick avseende nätutbudet och det utbud GR erbjuder,
- att vara i framkant när det gäller nyttjandet av digitala medier och distributionskanaler samt att informera om möjligheterna att i samverkan med GR nyttja dessa effektiva digitala strukturer,
- att för skolornas räkning, i relation till marknadsaktörer och myndigheter utgöra en kraftfull plattform för avtal och överenskommelser, där upphovsrätten säkerställs för användning i regionens samtliga skolor.

Faktaruta

Drygt 550 skolor får sin läromedelsförsörjning tillgodosedd av GR.

Över 350 ton läromedel distribueras till ett samlat ordervärde av ca. 44 mkr.

Med GRs "Gröna Läromedel" reduceras trafikarbetet för denna distribution med 80 %.

Samverkan genererar avsevärda rationaliseringsvinster och detta bl.a. med tanke på de samlade rabatter som åstadkoms, den specialisering av hanteringen som blir resultatet av samarbetet samt tack vare den rationella distribution som tillämpas. 1 000 etermediatitlar, vilka är upphovsrättsligt friköpta för kommunernas räkning, distribueras dagligen.

Vidare pekas på skola-arbetslivsområdet följande fokusområden ut:

- implementering av ett system för kvalitetsmärkning av praktik/APU-platser,
- vidareutveckling av handledarutbildningen för APU-platser och andra praktikformer,
- utveckling av www.praktikplatsen.se och arbetslivskontakter, vilka möter den nya gymnasieskolans behov,
- framtagande av hjälpmedel för förberedelse, genomförande, uppföljning och dokumentation av all slags elevpraktik,
- fortsättning på arbetet med uppbyggnad av en webbaserad kunskaps- och idébank där skolorna kan utbyta erfarenheter och få inspiration i skola-arbetslivsarbetet,
- fortsatt satsning på entreprenörskap kopplad till skola-arbetslivskontakterna.

Faktaruta

GR och arbetsmarknadens parter har klart markerat hur viktigt det är med en nära och kvalitativt god samverkan mellan skola och arbetsliv. Detta är dokumenterat i den Avsiktsförklaring avseende kvalitetskriterier för arbetslivskontakter, som arbetslivets organisationer (Business Region Göteborg, Svenskt näringsliv, Västsvenska Industri- och handelskammaren, TCO, Företagarna, Arbetsförmedlingen, SACO och LO) tillsammans med GR har antagit.

Arbetet med kvalitetssäkring av arbetslivskontakterna kommer att fortsätta under 2010. Ca 4 000 företag/arbetsplatser samarbetar med www.praktikplatsen.se genom att erbjuda praktikplatser, studiebesök, informatörer mm. Ca 8 000 elever vid drygt 100 kommunala och fristående grundskolor samt ca 3 000 gymnasieelever vid 16 gymnasieskolor och vuxenutbildningsenheter får årligen praktikplats genom www.praktikplatsen.se. Ca 125 handledare på arbetsplatserna utbildas varje år.

När det gäller satsningar på lärares och skolledares kompetensutveckling samt på ledarutveckling kommer Utbildningsgruppen;

- att satsa på de yrkesverksammas kompetensutveckling kring ledarskap, entreprenörskap, elevhälsa, elevinflytande, miljöfrågor, säkerhet i skolan och specialpedagogik samt i linje med de satsningar som staten aviserat avseende betygsfrågan och skriftliga omdömen, jämställdhet, läsa – skriva – räkna samt arbete mot mobbning,
- att bedriva ett pedagogiskt utvecklingsarbete innefattande upplevelsebaserat lärande, IT och media,
- att ytterligare fördjupa benchmarking-arbetet / idé- och erfarenhetsutbytet som ett stöd för kvalitetsutvecklingen i regionens skolor,
- att inom ramen för Traineeprogrammet 2009/2010 i högre grad än tidigare fokusera på internationaliseringsfrågor,
- att utöka bredden i Framtidens Ledares programutbud, genom att även fokusera på operativa chefer, som komplement till program för traineer, blivande ledare och ledningsgrupper.

Faktaruta

Pedagogiskt Centrum har årligen ca.27 000 deltagare på seminarier, vid längre och kortare utbildningar, på konferenser och vid andra arrangemang såsom mässor och liknande. Den enskilt största kompetensutvecklingsinsatsen är de s.k. Inspirationsdagarna under vecka 44 som attraherar närmare 3 000 deltagare.

GR utvecklar, utbildar och genomför verksamhet med den upplevelsebaserade pedagogiken som verktyg och förhållningssätt och utgör en kontaktyta mellan regionens utbildningslandskap och engagerade aktörer inom området, såsom universitet, forskningsinstitut, näringsliv, myndigheter och andra organisationer. GRs spjutspetskompetens inom området efterfrågas såväl nationellt som internationellt och de kontakter som uppstår på denna arena bidrar till skolans utveckling i regionen. Inom upplevelsebaserat lärande genomförs årligen över 100 insatser med totalt ca 20 000 deltagande lärare och elever.

Webbplatsen www.grul.se har ca 2 000 medlemmar och över 33 000 besökare. Dessa besökare laddar ned ca 5 000 pedagogiska spel och övningar. Givet att varje nedladdad övning används vid ett tillfälle så används materialet av ca 125 000 elever.

Multimediastudion producerar 5-10 pedagogiska DVD – produktioner/streaming per läsår för Internet beroende på produktionernas omfattning. Mellan 6 och 10 nya produktioner läggs ut varje läsår på GRs hemsida.

Traineeprogrammet inom Framtidens ledare omfattar en programtid om 14 månader med ca. 40 gemensamma utbildningsdagar. Rekryteringsprocessen till ett program inbegriper ca 800 sökande. Programmet har därmed haft närmare 10 000 sökande sedan starten 1998.

Blivande ledare har sedan start 1998 haft totalt 275 deltagare med ambitionen att utveckla sitt personliga ledarskap. Det 12:e programmet av Blivande ledare startar januari 2009.

Bland övriga utbildningsinsatser inom ramen för Framtidens Ledare kan nämnas program för mentorer, årlig ledarskapsdag, utbildningar i arbetsrätt samt utvecklings- och lönesamtal, vilka sammantaget har engagerat flera hundra chefer och närmare 3 000 medarbetare.

Det öppna utbildningslandskapet

Här prioriteras;

- fördjupad samverkan på för- och grundskoleområdet, utveckling av samarbetet inom gymnasieskolan, fördjupad samverkan kring vuxnas lärande, samt utveckling av arbetet med gymnasieintagning. Som redskap för att utveckla samarbetet används samverkansavtal. Detta gäller inom förskoleområdet, kring gymnasieskola, gymnasiesärskola, naturbruksgymnasier och vuxenutbildning, där nya avtal tas fram,
- arbetet i nätverken, vilka utvecklas och fördjupas, genom t ex uppföljning och redovisning av nätverksdeltagarna i respektive hemkommun,
- beredskap avseende de statliga reformer som på olika sätt kan komma att påverka det regionala samarbetet,
- utveckling av det gemensamma kursutbudet inom ramen för det Gemensamma Gymnasiet och av elevuppföljningssystemet GRUUS,
- samverkan kring sommarskola / behörighetsskola,
- kvalitetsutveckling avseende yrkesutbildningar inom teknik samt vård och omsorg och detta genom satsningar på samverkan i collegeform,
- utveckling av de datoriserade verktygen för arbetet med gymnasieintagningen, Indra och Indranet, i syfte att dessa skall kunna fungera när den nya gymnasieskolan träder i kraft.

Faktaruta

I de 20 nätverk som finns inom GR Utbildning och som genomför omkring 6-8 möten årligen är samtliga kommuner representerade. Arbetet i dessa innebär för deltagarna ett ömsesidigt lärande till nytta för medlemskommunerna och GR.

GRs gymnasieintagning hanterade 2008 drygt 15 000 ansökningar till 410 utbildningar vid 67 skolor, kommunala såväl som fristående. 84% av eleverna fick sitt förstahandsval tillgodosett. Ser man enbart till sökt utbildning, och inte beaktar vilken skola eleverna sökt till, är värdet 87 %.

Vid en jämförelse med de två andra storstadsregionerna visar det sig bl.a. att GRs medlemskommuner som grupp har högst andel behöriga elever till gymnasieskolan och högst andel elever som är behöriga till universitet och högskola samt lägst kostnad för förskoleklass, grundskola och gymnasieskola. Dessutom har GRs medlemskommuner som grupp lägst andel elever på IV-programmet samt högst andel gymnasieelever som fullföljer sin utbildning inom fyra år. 51 % av 30-åringarna inom GR har eftergymnasial utbildning. Motsvarande andel för riket är 44 %.

GRs samtliga webbplatser för livslångt lärande har över 600 000 besök årligen. Webbplatserna presenterar och tillhandahåller bl.a. kompetensutvecklingsutbudet, praktikplatser, läromedel och jämförande statistik på utbildningsområdet.

Göteborg 2008-12-04

Helene Odenjung
Ordförande i Utbildningsgruppen

Marie Lindén
Vice ordförande i Utbildningsgruppen



Goda GRannar.



Göteborgsregionens kommunalförbund

Besök Gårdavägen 2 | Post Box 5073, 402 22 Göteborg

Tel 031-335 50 00 | Fax 031-335 51 19

e-post gr@grkom.se | www.grkom.se